

מדינת ישראל
משרד החינוך, התרבות והספורט
האגף לביטחון, בטיחות ושע"ח

המלצות למנהל ולרכז המדעים להבטחת הבטיחות במעבדה

המלצות אלו אינן במקום ההוראות בחוזר המנכ"ל בנושא זה – חוזר הוראות הקבע סב/6(ב) פרק המעבדות

לימודי המעבדה, הכימיה, הפיסיקה, הביולוגיה והניסויים שבצדם, הנם חלק בלתי נפרד מלימודי הטבע והמדעים. יחד עם זאת, העבודה במעבדה טומנת בחובה סיכונים רבים ולפיכך הכרחי להתמקצע ולנהל את הבטיחות כערך ראשון במעלה לשם שמירה על בריאותם וגופם של כל העוסקים במלאכה.

מטרת דף זה: להדגיש את חשיבותה של הבטחת הבטיחות במעבדה ובחדר ההכנה

1. קבע נהלים ברורים וחד משמעיים להתנהגות במעבדה והדגש כי תלמידים לא נכנסים לבד לחדר הכנה ומעבדה (גם אם המורה מתעכבת). תלה לוח הנחיות במעבדה במקום בולט.
2. דאג שחדר ההכנה והמעבדה מאווררים מספיק ואין בהם ריחות רעים ;
3. דאג שהניסויים שמתבצעים הם רק אלו שמהווים חלק מתוכנית הלימודים;
4. וודא שקיים מלאי חומרים במידה ובכמות הנכונה. דאג שהזמנות החומרים נעשות לפי תוכנית הלימודים המתוכננת. פנה מייד חומרים ועודפים שפג תוקפם ושאינם נדרשים.
5. וודא שהתלמידים עוברים תדריך בטיחות להתנהגות במעבדה ולקראת כל ניסוי;
6. דאג שמחסן החומרים או הארון לאחסנה יהיו מאווררים כיאות, נעולים, החומרים מסומנים במדבקה מקורית(מודפסת ולא בכתב יד) ומופרדים;
7. סכם עם טכנאי המעבדה להוראת המדעים שעליו לפנות אליך ולדווח על כל מפגע בטיחות וסיכון כל שהוא הקיים במעבדה, כולל עדכונים על חומרים האסורים לשימוש;
8. וודא כי הארגון הסדר והניקיון בחדר ההכנה ובמעבדה, תואמים את הדרישות המקצועיות;
9. וודא כי קיים ארגון נכון למצבי חירום במעבדה הכולל: ערכת עזרה ראשונה, ערכת ספיגה, נקודה לאיסוף פסולת, חומרי עיכול, סט של ציוד מגן אישי, טלפונים למצב חירום, מטף כיבוי(במעבדה ובחדר ההכנה), מקלחת ומכשיר לשטיפת עיניים;
10. דאג שציוד העזר במעבדה תקין ועבר בדיקות תקופתיות: מנדף, אוטוקלב, מערכת הגז;
11. דאג שקיים ציוד אישי כללי ואישי הכולל: חלוקים, כפפות, מסכות נשימה, שרולים, וורמיקוליט לספיגת שפך כימי, משקפי מגן, מגן פנים .
12. דאג שהריהוט במעבדה ובחדר ההכנה תקין, מותאם לעבודה בניסויים ואינו מסכן תלמידים ועובדי הוראה (פורמייקה שבורה, שקע חשמל שבור, ארון זכוכית מסוכן וכדומה);
13. מומלץ כי טכנאי מעבדה להוראת המדעים יעבור בדיקה רפואית אחת לשנה.